

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
บ้านห้วยแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
Public Participation in Administration of Ban Hua Thae Historical
Tourist Site Ban Krang Subdistrict, Mueang District,
Phitsanulok Province

ณัฐดนัย นาคชัยวัฒนา¹ ศุภณัฐ รุ่งอินทร์² วีระพล มั่นประสงค์³ จินตนา เหลืองหิรัญ⁴
จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล⁵

Natdanai Nakchaiwattan, Supanat Rung-in, Weeraphon Manprasong,
Jintana Luanghirun, Chutathip Pradiphatnarumol

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านห้วยแท 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านห้วยแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็น การวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 272 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane มีระดับความเชื่อมั่น 95% การใช้แบบสอบถามการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสัมภาษณ์แบบเจาะจงจำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง อายุ 40-49 ปีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาอาชีวศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือรับจ้างทั่วไปส่วนรายได้ที่มีจำนวนมากที่สุดต่ำกว่า 5,000 บาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว ร้อยละ 4.17 รองลงมาคือด้านการจัดการท่องเที่ยว ร้อยละ 4.14 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ร้อยละ 4.11 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ร้อยละ 4.00 จากผลของการวิจัยที่ประชาชนให้ด้านหลักการส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับต้นๆสะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้าน

Received: 2021-05-08 Revised: 2021-06-10 Accepted: 2021-06-13

^{1 2 3 4} หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. Bachelor of Public Administration, College of Local Management and Development, Phibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: 9155@slp.ac.th

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. Lecturer of the Bachelor of Public Administration Program, College of Local Management and Development, Phibulsongkram Rajabhat University. E-mail: chutathip291@gmail.com

หัวแท มีความสนใจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 บ้านหัวแทซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาโดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญ ตระหนักใส่ใจถึงความต้องการสำหรับการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะเป็นตัวขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ให้สำเร็จ

คำสำคัญ (Keyword): การมีส่วนร่วมของประชาชน; การบริหารจัดการ; แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the problems and participation in historical tourism in Ban Hua Tae; 2. To study the guidelines for promoting the management of historical tourism in Ban Hua Tae, Ban Krang Subdistrict, Mueang District, Phitsanulok Province. a combination of quantitative and qualitative research A sample of 272 people was used in the study by using a data collection questionnaire, data analysis questionnaire using descriptive statistics, quantification, mean and standard deviation, and a specific number of interviews. 10 people. The results showed that most of the respondents were male. They were between the ages of 40-49 years old, their education was at the primary level, the occupation with the highest number was general labor, while the income with the highest amount was lower than 5,000 baht, overall at a high level. When considering each aspect, it was found that The side with the highest mean is In terms of tourism business, 4.17 percent, followed by tourism management 4.14 percent, people's participation 4.11 percent, and tourism promotion 4.0% from the results of research that the people gave on the principle of tourism promotion. at the top level, reflecting that Hua Tae Village Interested in promoting tourism as an important part of tourism management. From the interviews with the headman of Village No. 8, Ban Hua Tae, which is considered an important part of the development, especially the promotion of tourism. that the public sees the importance Recognizing the need for tourism is of utmost importance. because it is the driver of other strategies to be successful

Keywords: Public Participation; Management; Historical Attractions

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ท่องเที่ยวโลก (Global Tourism Landscape) ในภาพรวมของการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเห็นได้ว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีกระแสตอบรับในด้านการท่องเที่ยวลดน้อยลง เนื่องจากเกิดสภาวะไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวชะงักงันส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พึ่งพาระบบเศรษฐกิจโดยอาศัยการท่องเที่ยวและการบริการ จึงได้รับผลกระทบส่งผลให้การท่องเที่ยวหยุดชะงักตัวลงเนื่องจากผลกระทบที่มาจากวิกฤตทำให้หลายประเทศต้องมีการมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวและมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ในส่วนของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้มีการท่องเที่ยวลดลงจึงทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ การซื้อสินค้าและบริการได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก จึงทำให้เกิดปัญหาการว่างงานของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น ประเทศไทยมีเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นแตกต่างกันออกไปตามบริบทของท้องถิ่น ถือเป็นประเทศที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเอกลักษณ์ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เอกลักษณ์ด้านการวัฒนธรรมภูมิปัญญา อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางของทวีปเอเชีย คำว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ถือเป็นคำพูดที่มีนัยความหมายสำคัญมาก กล่าวคือ เป็นเมืองที่สมบูรณ์ไปด้วยอาหารและผลไม้สดและยังมีแหล่งประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ส่งผลต่อการท่องเที่ยวทำให้ได้รับความนิยมมากขึ้น การท่องเที่ยวในประเทศไทย ถือเป็นการสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก โดยการท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท อาทิ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชนบท เป็นต้น สอดคล้องกับนโยบายของชาติว่าด้วยเรื่องไทยนิยมยั่งยืนโดยเน้นให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวการพึ่งพาตัวเองมุ่งเน้นให้คนในชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมอนุรักษ์ และพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวได้ เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชนและยังได้ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะต้องศึกษาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพื่อบำรุงรักษาให้สถานที่ทางประวัติศาสตร์ไม่ถูกลืมไม่เสื่อมสภาพ อีกทั้งยังมีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอีกมากมายที่ยังไม่ได้เปิดเผยหรือค้นพบ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นกระบอกเสียงในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้แก่คนรุ่นใหม่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ในอนาคต (ออนโณ, 2563)

บ้านหัวแพ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ถือว่าเป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยววิถีชีวิตที่มีความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ โดยลักษณะความเป็นอยู่ตามวิถีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งยังมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวด้วยเสน่ห์วิถีแบบธรรมชาติ โดยมีร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน จากการบันทึกในพงศาวดาร ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดที่สำคัญ ได้แก่ ไกชน พระนเรศวร เหลืองหางขาว เป็นเมืองโบราณสถานโบราณวัตถุ มีต้นแบบด้านการใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอนุสาวรีย์ พระนเรศวรอุ้มไก่ ครั้นทรงพระเยาว์ มีผลิตภัณฑ์จากรสาน เป็นต้น ในทางกลับกัน บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง กลับไม่ได้รับความสนใจหรือเป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่วไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพราะเห็นว่าสภาพปัญหา การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวรวมถึงศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เนื่องจาก บ้านหัวแท มีสถานที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีเรื่องเล่ามากมายในการดำรงชีวิตของคนในสมัยก่อน อีกทั้งเป็นหมู่บ้านที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชาติไทย รวมถึงของชุมชน ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวหรือคนรุ่นใหม่นอกจากนี้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ทางประวัติศาสตร์ หากไม่มีการสืบสาน ต่อยอดจะทำให้ประวัติศาสตร์เลือนรางหายไป ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาสภาพปัญหา และการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก ตลอดจนแนวทางในส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาของหมู่บ้าน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกทั้งยังอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนต่อไป (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่าง, 2563)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

1.รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง(In-Depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบกันเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีการสำรวจศึกษานั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด และการวิจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะจงเพื่อให้วิจัยมีความชัดเจนและแม่นยำในการหาข้อมูล

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนในพื้นที่บ้านหัวแท หมู่ที่ 8 จำนวน 272 คน แต่เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางกลุ่มวิจัยจึงเก็บข้อมูลจำนวนทั้งหมด 300 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนบ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 272 คน (เพื่อให้สะดวกต่อการแทนค่าและจัดเก็บข้อมูลจำนวน 300 คน) และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คนเป็นคำถามปลายเปิด ในส่วนของการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามโดยเป็นคำถามที่มุ่งให้ผู้ตอบเลือกตอบตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีทั้งแบบให้เลือกตอบคำตอบเดียว ประเภทหลายตัวเลือก และแบบให้เลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า นอกจากนี้ยังมีคำถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้แสดงความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะ ซึ่งแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เป็นคำถามปลายปิดแบบมีตัวเลือกให้ตอบ

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามที่ให้แสดงระดับการมีส่วนร่วมมี 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ประชากรภายในบ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของตนเองได้อย่างอิสระ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. คณะผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตชุมชนบ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตชุมชนบ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็น

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยให้ออกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 300 ชุด มีการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 10 ชุด ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีสามเส้า

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแพ ตำบลบ้านกว้าง อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก วิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแพ ตำบลบ้านกว้าง อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า

ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว	4.17	0.51	มาก
2. ด้านการจัดการท่องเที่ยว	4.14	0.57	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	4.11	0.54	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.00	0.71	มาก
รวม	4.10	0.47	มาก

ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมจำแนกออกเป็น 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 0.51 ($\bar{X}$ = 4.17 , S.D.=0.51) รองลงมาคือ ด้านการจัดการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ($\bar{X}$ = 4.14 , S.D.= 0.57) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ($\bar{X}$ = 4.11 , S.D.=0.54) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ($\bar{X}$ = 4.00, S.D.=0.47)

สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จากผลการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแนวทางการพัฒนาเป็นไปในทางเดียวกันควรสนับสนุนควรต่อยอดเพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อมีการจัดการที่ดีของหมู่บ้านหัวแท เนื่องจากในแต่ละด้านอยู่ในระดับดีมาก จึงมีการขัดแย้งไม่มากนักจึงส่งผลต่อการบริหารจัดการของหมู่บ้านเป็นไปในทางที่ดีและมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแท ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่าโดยภาพรวม

ด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พบว่า ได้มีการจัดทำบริการสาธารณะ โดยเน้นโครงสร้างพื้นฐานเพื่อจะสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สะดวกมากขึ้น อีกทั้งบ้านหัวแท ยังคงดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณีต่าง อาทิเช่น ตักบาตรทำบุญกลางบ้านและรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุของหมู่บ้านที่ทำการสืบทอดต่อกันมาและยังมีชาวบ้านระแวกใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมภายในหมู่บ้านเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของคนในหมู่บ้านหัวแท อีกทั้งยังมีประติสัมพันธ์ที่ดีกับหมู่บ้านต่าง ๆ ดังสอดคล้องกับแนวคิด (พยอม ธรรมบุตร, 2549) : เรื่ององค์ประกอบการท่องเที่ยว องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภทดังนี้

1.แหล่งท่องเที่ยว นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสูงสุด เพราะ เป็น จุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น เช่น ดอยอินทนนท์ ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพของเทือกเขาหิมาลัยหรือแหล่ง ท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทพนมรุ้ง ซึ่งแสดงถึงความรุ่งเรืองของ อาณาจักรขอมตลอดจนการท่องเที่ยวชนบท เพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้าน เรียนรู้ถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนโบราณสถานยุคเก่าแก่ก่อนประวัติศาสตร์ เช่น วัฒนธรรมบ้านเชียง

2.การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ เหมาะสม เช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมการขนส่ง เช่น การขนส่งทาง อากาศ ทางบก และทาง น้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมาย ปลายทาง (Destination) หรือ แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3.ที่พักแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการต้อนรับ ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท Bed&Breakfast เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักแรมประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ในระดับต่าง ๆ กัน ซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับต่างกัน เช่น ภัตตาคาร สระ ว่ายน้ำ บาร์ ฟิตเนสเซ็นเตอร์ ชาวน่า บิสซิเนสเซ็นเตอร์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

4.กิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมนันทนาการ นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นกันใน ยุคปัจจุบัน ซึ่งการท่องเที่ยวมิได้หมายเพียงแค่ การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความ งดงามของธรรมชาติเท่านั้น หากมีความสำคัญ สำหรับ ผู้มาเยือน คือ การได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเดินป่าศึกษาแหล่ง ประวัติศาสตร์ การศึกษาในแม่น้ำท้องถิ่น การสำรวจ การค้นพบ ใน แหล่งเรียนรู้ ตลอดจน การ ร่วมกิจกรรมกับชุมชนเจ้าบ้าน เช่น การดำนา การเกี่ยวข้าว การร่วมทำ ตามขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ (Experience) ที่อยู่ ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

5.ส่วนประกอบอื่น ๆ บริการเบ็ดเตล็ด (Ancillary) ได้แก่ ทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว อาทิเช่น บริการ ด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก และห้อง สุขา เป็นต้น

ด้านการจัดการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พบว่า มีการจัดการประชุมกับทางหมู่บ้าน ทุกวันที่ 10 ของทุกเดือน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและรับฟังปัญหาต่างๆ ของหมู่บ้าน เพื่อปรึกษาแล้วช่วยแก้ปัญหาให้คนในชุมชน เพื่อ ปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิมนอกจากนั้นในการสัมภาษณ์ ยังมีการจัดสรรปราชญ์ชาวบ้านเพื่อให้มา บรรยายความรู้ให้กับประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บ้านหัวแทและทรัพยากรของ หมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านหรือนักท่องเที่ยวได้เข้าใจในความเป็นมาของหมู่บ้าน ซึ่งสามารถมีการ จัดการและต่อยอดได้อย่างเหมาะสมให้กับชาวบ้านและนักท่องเที่ยวเพื่อให้มีความพึงพอใจและมี ส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ดังสอดคล้อง กับแนวคิดของ (นิภาพร หนูอักษร, 2548) : การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้พัฒนาในทุกๆ ด้าน อย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม และความงดงามทางสุนทรียภาพ มีการ จัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและยาวนาน โดยไม่ทำ ให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่นเดียวกับ ราไพพรรณ แก้วสุริยะ (2547) ได้กล่าวถึงหลักการในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามหลักการ การพัฒนาการ

ท่องเที่ยวของโลก ไว้ว่า 1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอติ (Using resource sustainable) หมายถึง มีวิธีการ จัดการใช้ทรัพยากร ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่าง ประหยัด คำนึงถึงต้นทุนด้านคุณค่าและคุณภาพของธรรมชาติ และต้นทุนทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิ ปัญญาท้องถิ่น 2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นควบคู่กับการลดการก่อของเสีย (Reducing over-consumption and waste) การร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติ มีคุณภาพ เหมือนกัน หรือใช้ทดแทนกันได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก 3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintain diversity) ต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษาและส่งเสริม ให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลา ท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น หรือกลับไปเที่ยวซ้ำกัน 4. ประสานแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) การประสานแผนการพัฒนา กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร ปกครองท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล) แผนพัฒนาของสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวมีศักยภาพ 5. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) การประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น นำไปประชาสัมพันธ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยว เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการ ในท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พบว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ ประชาชนได้ให้ความร่วมมือที่ดี มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ทางภูมิปัญญาและทักษะร่วมกับนักท่องเที่ยวอีกทั้งยังมีการสร้างฉันทามติและสร้างข้อตกลงในการ วางแผน การตัดสินใจ เพื่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และชุมชนยังมีส่วนร่วม กับหน่วยงานภายนอก ดังสอดคล้องกับแนวคิดของ(นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2557) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนเป็นกระบวนการ ที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนใน การดำเนินการมากพอสมควร อย่างไรก็ตามข้อดีของการมีส่วนร่วมคือ การก่อให้เกิดการผลิต นโยบายและบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรของสาธารณะให้ สูงขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิด ความกระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆ

2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมาตั้งแต่ต้นในการดำเนินงาน สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชน

3. การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคง และ ยืนยาวและการยอมรับ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรม ในการตัดสินใจ ของรัฐ

4. ความสำเร็จและผลในการปฏิบัติของโครงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้นซึ่งจะได้รับความร่วมมือจากประชาชน

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่รุนแรง

6. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส และ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรม โดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวล และ มุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำและทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พบว่า ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ มีการสร้างจุดเด่นของหมู่บ้านเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มีการร่วมมือของประชาชนในการบริหารจัดการ OTOP ชุมชนที่คงความเป็นเอกลักษณ์หมู่บ้าน จากสัมภาษณ์ ได้พบปัญหาทางหมู่บ้านมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากมาย แต่ไม่เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากนัก จึงอยากให้มีสื่อออนไลน์ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ เพื่อแสดงที่ตั้งของหมู่บ้านเพื่อเป็นประโยชน์แก่หมู่บ้านและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในหมู่บ้านหัวแท ดังสอดคล้องกับ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2550) : ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวมีหลักการดำเนินการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) เร่งพัฒนา บุคลากร ฟื้นฟูมรดก และสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมทั้งในเขตเมือง และนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่สร้างแหล่งจำหน่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพ เดิมอย่างต่อเนื่อง

2) เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบ การจัดสหกรณ์การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

3) เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

4) เร่งฟื้นฟูความร่วมมือกับท้องถิ่นอื่นๆ โดยรอบทั้งด้านการตลาด การลงทุน และ การจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

5) บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้นำทางศาสนา คณะกรรมการหมู่บ้านได้แก่ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านหัวแพ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยสัมภาษณ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่าง เจ้าอาวาส ราษฎรชาวบ้าน รวม 10 ท่าน

1.ด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว พบว่า ได้มีการจัดทำบริการสาธารณะ โดยเน้นโครงสร้างพื้นฐานเพื่อจะสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สะดวกมากขึ้น อีกทั้งบ้านหัวแพ ยังคงดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณีต่าง อาทิเช่น ตักบาตรทำบุญกลางบ้านและรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุของหมู่บ้านที่ทำการสืบทอดต่อกันมาและยังมีชาวบ้านระแวกใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมภายในหมู่บ้านเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของคนในหมู่บ้านหัวแพ อีกทั้งยังมีประติสัมพันธ์ที่ดีกับหมู่บ้านต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์นั้นทางนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่างได้จัดตั้งอำนวยความสะดวกให้ กับหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาพยาบาล คมนาคม ความปลอดภัย รวมถึงที่พัก โฮมสเตย์ บางส่วนเพื่อให้กับนักท่องเที่ยวได้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์บ้านหัวแพ เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของบ้านหัวแพ บ้านหัวแพมีศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่น เช่น ตักบาตรทำบุญกลางบ้านและรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุของหมู่บ้านที่ทำการสืบทอดต่อกันมา

2. ด้านการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า มีการจัดการประชุมกับทางหมู่บ้าน ทุกวันที่ 10 ของทุกเดือนเดือน เพื่อให้เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังปัญหาต่างๆ ของหมู่บ้าน เพื่อปรึกษาแล้วช่วยแก้ปัญหาให้คนในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิมนอกจากนั้นในการสัมภาษณ์ยังมีการจัดสรรราษฎรชาวบ้านเพื่อให้มาบรรยายความรู้ให้กับประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์บ้านหัวแทและทรัพยากรของหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านหรือนักท่องเที่ยวได้เข้าใจในความเป็นมาของหมู่บ้าน ซึ่งสามารถมีการจัดการและต่อยอดได้อย่างเหมาะสมให้กับชาวบ้านและนักท่องเที่ยวเพื่อให้มีความพึงพอใจและมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าในการจัดกิจกรรมต่างๆ ประชาชนได้ให้ความร่วมมือที่ดี มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ทางภูมิปัญญาและทักษะร่วมกับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีการสร้างฉันทามติและสร้างข้อตกลงในการวางแผน การตัดสินใจ เพื่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และชุมชนยังมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอก จากการสัมภาษณ์ ได้พบปัญหาการที่ประชาชนส่วนน้อยไม่ได้เข้าร่วม คือประชาชนบางส่วนติดธุระ อีกทั้งชาวบ้านในตำบลส่วนมากเป็นเกษตรกรจึงไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แต่ส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมดีเยี่ยม

4. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่า ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ มีการสร้างจุดเด่นของหมู่บ้านเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มีการร่วมมือของประชาชนในการบริหารจัดการ OTOP ชุมชนที่คงความเป็นเอกลักษณ์หมู่บ้าน จากสัมภาษณ์ ได้พบปัญหาทางหมู่บ้านมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากมาย แต่ไม่เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากนัก จึงอยากให้มีสื่อออนไลน์ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ เพื่อแสดงที่ตั้งของหมู่บ้านเพื่อเป็นประโยชน์แก่หมู่บ้านและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในหมู่บ้านหัวแท

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. อยากให้ด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยวบอกสถานที่ต่างๆภายในหมู่บ้านชัดเจนยิ่งขึ้นและมีที่พักเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว
2. ด้านการจัดการท่องเที่ยว อยากให้มีการจัดประชุมประเด็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพ่งขึ้นมีคนให้ความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้านมากขึ้น
3. ด้านการมีส่วนร่วม อยากให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมระหว่างชาวบ้านกับประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะต่างๆ
4. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว อยากให้มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้เครื่องมือจากสื่อออนไลน์ อาทิเช่น มีเพจเฟสบุ๊ค เพื่อประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน

2. ควรศึกษาผลกระทบหรือผลกระทบการเปลี่ยนแปลง เมื่อมีนักท่องเที่ยวมาศึกษาประวัติศาสตร์ของหมู่บ้าน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลง ในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน

3. การทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านห้วยแท หมู่ที่ 8 ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์หมู่บ้านใกล้เคียง เนื่องจากในแต่ละพื้นที่มีประวัติศาสตร์คล้ายกันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางต่อยอดในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรม*
ชนบท. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- จุฑามาศ จันทรัตน์. (2544). *การท่องเที่ยวกว้างไกล หัวใจอยู่ที่ความร่วมมือ*. กรุงเทพฯ :
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2557). *การพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. (2546). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรัชญา มณีเนตร. (2552). *ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว*. คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: คลังน่านวิทยา.
- ดำเกิง โถทอง. และคณะ. (2550). *เส้นทางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมในประเทศไทย*
กัมพูชา ลาว. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญเลิศ จิตวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์
ดีไซน์.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*.
กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2557). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน สาขาคณะมนุษยศาสตร์*.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พะยอม ธรรมบุตร. (2549). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนเรื่องหลักการท่องเที่ยวเชิง*
อนุรักษ์. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนาคตรักษสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พจนา สวนศรี. (2556). *คู่มือการจัดการท่องเที่ยวชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2557). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โสภพาการพิมพ์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2558). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก.
- ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). *ท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ในกองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2547*. กรุงเทพมหานคร: กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- รัชพร จันทรสว่าง. (2546). *ความหมายของนักท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 1. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพร วณิชานุกร. (2540). *การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ: ทรรณศิลป์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2558). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก.
- อาภาวดี ทับสิริรักษ์. (2555). *การพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชาวญัฮกุร อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา*. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อคิน รพีพัฒน์. (2531). *ปัญหาการพัฒนาชนบทที่เรียนจากกรณียกกระบัตร โครงการพัฒนาชนบทลุ่มแม่น้ำกลอง*. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.